

Remissammanställning för

Bra Miljöval Textil 2012:1

Weronika Rehnby
Januari 2013

INLEDNING	3
REMISSFÖRFARANDE	3
FÖRETAG, ORGANISATIONER ETC SOM BIDRAGIT TILL KRAVENS UTFORMING OCH KRAVNIVÅER	3
SYNPUNKTER OCH KOMMENTARER SAMT BESLUT	4
UTFORMNINGEN AV KRITERIERNA	4
FIBER OCH FIBERFRAMSTÄLLNING	5
KEMIKALIER OCH FÄRGER	7
ANNAT MATERIAL, EJ FIBRER	8
PROCESSER	9
FÖRPACKNINGSMATERIAL OCH ETIKETTER	9
ÖVRIGT	9

Inledning

Textilkriterierna för Bra Miljöval skapades 1996 i en tid när tillgången på hållbara fibrer var begränsad. I dessa kriterier var det möjligt att söka licens för Bra Miljöval med inriktning Bra Fiber och Beredning alternativt Bra Beredning. Idag erbjuds fler hållbara fibrer på marknaden än tidigare, även om till exempel den ekologiska bomullen fortfarande utgör en mycket liten del, mindre än 1 %, av den totala bomullsproduktionen idag. Detta ligger till grund för beslutet att i de nya kriterierna alltid bedöma både fiberdelen och beredningen.

För att värna om vår planet krävs att vi hushåller med jordens resurser. Därför är det även möjligt att söka licens för Bra Miljöval Second hand och Bra Miljöval Re-design.

Kraven i kriterierna ska vara högt ställda, så att endast produkter där kemikalier, färger och processer med låg belastning på miljö och hälsa används och kan bli godkända. Kraven i de reviderade kriterierna är därför betydligt fler än tidigare och dessutom har kravnivåer höjts.

Kriterierna syfte är att vara ett verktyg som kan användas för att öka tillgången på hållbara kläder och textilier för konsumenter och andra användare. Därför är det viktigt att kravnivåerna är tillräckligt högt ställda, men ändå möjliga att uppnå. Dessutom ska ansökningsförfarandet vara utformat på ett sätt, där det sökande företaget bedömer att förutsättningarna för att nå fram till en licens är goda.

Remissförfarande

Förutsättningarna för att få fram ett bra kriteriedokument är helt beroende av att synpunkter lämnas på de förslag på kriterier som tagits fram av Naturskyddsföreningen och som sedan skickats ut på remiss. Kriterieområdet för textila produkter är stort, vilket har inneburit två remissomgångar. Remiss 1 kom ut i november 2009 och remiss 2 i april 2011. Flertalet företag och intressenter har endast svarat på den ena av remissversionerna. Samtliga som svarade på den första versionen hade också möjlighet att besvara den andra. Antalet mottagare av version två var alltså fler.

Remiss 1 skickades ut via mail samt presenterades vid ett informationsmöte i januari 2010. 3 skriftliga svar inkom och ytterligare synpunkter togs emot. Utifrån de synpunkter och förslag som kom in, utarbetades remissversion 2 som bifogades i ett mail med information om de förändringar som vidtagits.

Företag, organisationer etc som bidragit till kravens utformning och kravnivåer

Synpunkter och förslag har framförts genom skriftliga svar på remissversionerna, mailkorrespondens och telefonsamtal. Naturskyddsföreningen vill här framföra ett stort tack till alla som hjälpt oss i arbetet med att revidera textilkriterierna för Bra Miljöval.

AB Volvo, Almedahls AB, Bandi, Diazo AB, Dem Collective, Design med omtanke VG-regionen, Dynamics AB, FOV Fabrics AB, HempAge, H&M, Ikea, Franzén, KAMen Ltd UK Filial, Kasthall, Klättermusen, Linneväveriet i Horred, Länsstyrelsen Västra Götaland Miljöskyddsenheten, Martinssons Konfektion, Monkey/Cheap Monday, Nilson Group, Teko Sveriges Textil- och Modeföretag, Textilia, Tobex AB, Tomas shirt factory samt fristående textilexpert.

Synpunkter och kommentarer samt beslut

Nedan följer ett urval och sammanfattning av synpunkter, kommentarer och förslag från de inkomna remissvaren. För mer detaljerad information om remissvaren, maila textil@natuskyddsforeningen.se, för kontakt.

Svaren som inkommit har förkortats och omformulerats i denna sammanställning. Svar rörande samma fråga har i förekommande fall lagts ihop och sedan placerats under relevant rubrik.

Symboler har använts för att tydliggöra om förslaget har införlivats i kriterierna eller inte. Efter varje inkommen synpunkt, kommentar eller förslag finns hänvisning till vilken remissversion den relaterar till.

- Symbolen innebär att förslaget har bifallits eller gått på kommentarens linje och finns med i kriterierna för Bra Miljöval Textil 2012:1
- Förslaget har lämnas utan åtgärd

- (1) Synpunkt/kommentar/förslag som har inkommit på remiss 1 (nov 2009)
- (2) Synpunkt/kommentar/förslag som har inkommit på remiss 2 (april 2011)

Utformningen av kriterierna

- Möjlighet att kombinera redan certifierade ingredienser till nya produkter (1)

- Synpunkter på märkningsnivåerna. (1)

Kommentar: Antal märkningsnivåer har reducerats.

- Förslag på ett nivåsystem i märkningen där andelen fiber klass I och II anges i produkten och vill ha ett liknande system för beredning. (1)

Kommentar: Klass I och Klass II finns med. I procent för fiberdelen och på annat sätt för beredningen.

- Svårt för kund att förstå vad nivåerna på etiketterna står för. Kommentarer angående procentsatser och klasser. (1)

Kommentar: Nya symboler har tagits fram. Upplägget med procentsatser och klasser har arbetats om.

- Svårigheter att förstå staplarna samt klass I och II. (2)

- Förslag på cirklar istället för staplar, vilket ger en tydligare visuell signal. (2)

Kommentar: Nya symboler har tagits fram. Upplägget med procentsatser och klasser har arbetats om.

- Synpunkt på att nytt märkningssystem med staplar innebär nyinvesteringar i etikettsystem. (2)

Kommentar: De reviderade kriteriernas utformning skiljer sig väsentligt från de tidigare och det är därför inte möjligt att använda det tidigare märkningssystemet.

- Önskemål om möjlighet att enbart märka beredningsdelen med Bra Miljöval kvarstår. (2)

Kommentar: Idag finns hållbara fibrer att tillgå. Enbart textila produkter i framkanten ska kunna erhålla Bra Miljöval och därför är det inte längre möjligt att enbart märka beredningen.

Fiber och fiberframställning

- Krav 1.1.1 Har ni beaktat behoven av metall i fibrer som skall kunna leda elektisk ström? (1)

Kommentar: Detta har inte specifikt tagits upp vid revideringen. Under avsnitt 2 står ”Inga fibrer av metall, glas, mineral eller med ett halogeninnehåll får ingå i den textila produkten.

- Krav 1.1.1 Kardavfall från bomull borde få ingå i viskosproduktion. (1)

- Krav 1.2 och 2.11-2.13 Krav på kemikalieinnehållet i återvunnen textil samt spårbarhet. (1)

Kommentar: På återanvänd textil (second hand) ställs inga krav. På fibrer av återvunnet material ställs krav vid fiberframställningen samt dokumentation som visar på ursprung.

- Krav 2 Kommentarer rörande bambu och märkningen FSC samt varför lin och hampa inte nämns i den inledande texten (1)

- Krav 2.14 tydliggör att animaliskt stoppningsmaterial, undantaget tagel, inte skall tas från levande djur. (1)

Kommentar: Fjädrar och dun får endast komma från fåglar som fötts upp för köttproduktion och dunet eller fjädrarna får inte ha plockats från levande fågel.

- Krav 2.4 Rekommendation att byta ut ”kontrollerade former” mot ”tredjepartscertifiering”. Gäller fotnot (motivering). (1)

- Krav 2.8.2 Säkerställa att mulesing inte förekommer. (1)

- Krav 3.2.1-3.2.11 Bambu ska finnas med som ex på regenererad cellulosa. (1)

- Krav 3.1 Krav bör ställas på cottoniseringsprocessen. (1)

- Krav 3.1 Lägga till specifikt krav på massa av bambu. (1)

Kommentar: Samma krav ställs på all massa av cellulosa, oavsett ursprung.

- Krav 3.2.8 Kommentar angående varumärken på fibrer (Lyocell). (1)

Kommentar: Lyocell används i texten, då detta är det generiska namnet för fibertypen.

- Krav 3.2.8 Definiera den tekniska processen för Lyocell. (1)

Kommentar: Information finns om att fibern framställs i en sluten process.

Krav 3.2.6 Försäljning av svavelsyra lämnar dörren öppen för utsläpp via annat företag. (1)
Kommentar: *Texten har tagits bort.*

Definition på vad en skogsprodukt är önskas. (1)
Kommentar: *Flera krav där råvara från skogen tas upp har omformulerats och genom detta har ett förtydligande skett.*

Definition på stapelfiber och fiberfilament önskas. (1)
Kommentar: *Dessa ord är vedertagna fackuttryck och har därför inte definierats.*

Slopa klass I och II för skogsprodukter. Kräv FSC för all skogsprodukt! (1)

Lägg till krav på trikå under 2.12. (1)
Kommentar: *Inga specifika krav ställs på olika typer av tyger.*

Befarar onödigt administrativt arbete p g a att % fiberinnehåll inte får ändras. (2)
Kommentar: *Alla produkter som ligger under en licens ska ha samma procentuella fiberinnehåll.*

Ifrågasätter acceptandet av BCI-bomull. (2)

Städad konventionell odling hör inte hemma i Bra Miljöval. (2)

Kommentar: *Ekologisk bomull utgör mindre än 1 % av den globala odlingen av bomull. Eftersom resterande mer än 99 % är konventionell odlad, görs en miljönytta genom att främja BCI- och CmiA-bomull som kräver bättre odlingsmetoder, bevattning och mindre kemikalieanvändning.*

Konventionellt odlad fiber ska få blandas in. (2)

Kommentar: *Endast fibrer som uppfyller kriterierna får blandas, dit tillhör inte konventionellt odlad bomull.*

Flera som svarat på remissen vill att Bra Miljöval ska tillåta syntetfibrer av ny råvara. För upphandlingstextilier gäller det i första hand polyester. (2)

Kommentar: *Kriterierna godtog från början endast syntetfibrer av återvunnet material. Ny polyester för industrivättade textilier skulle diskuteras vidare, dock inte för konsumentprodukter. Idag finns möjlighet att använda 30 % polyester i industrivättade textilier, vilket kommer att skrivas in i en ny kriterieversion.*

Krav 2.4 Synpunkt på att inte tillåta råvaror till fibrer som också används till mat. (2)

Kommentar: *Det är en stor och komplex frågeställning som under revideringen varit svår att ta ställning till. Tillsvidare kom därför denna typ av fibrer godkännas, så länge de uppfyller kraven i kriterierna. Frågan kom att tas upp vid nästa kriterierevidering.*

Krav 2.5 Fråga varför inte ”icke eko-ull” finns som klass II. (2)

Kommentar: *Vi vill minimera antalet fibrer av klass II. I fråga om konventionell ull ser vi svårigheter att bedöma underlaget.*

Krav 2.6 Fråga om inte silke ska finnas med som klass II? (2)

Kommentar: *Svaret är samma som för ”icke eko-ull”*

Krav 2.8 Ifrågasätter kravet på att produktionsspillet ska understiga 2 % . (2)

Kommentar: *Kravet har tagits bort. Ursprunget ska verifieras.*

Kemikalier och färger

Krav 4.1.1 Problemställningar runt redovisning av kemikalier, kontroll och tid för att handlägga ansökan. (1)

Kommentar: *Uppgift om ingående kemikalier och färg krävs, dock inte receptmängder. Receptinformation kan krävas in vid stickprovskontroll. Krav på säkerhetsdatablad kompletterat med intyg från leverantören.*

Krav 4.1.2 och 4.1.3 Vid redovisning av kemikalieinnehåll ska man hålla sig till reglerna som finns för säkerhetsdatablad. (1)

Kommentar: *Se ovan.*

Krav 4.1.2 Underlättar om CAS-nummer finns med (1)

Kommentar: *CAS-nummer begärs inte in vid ansökan. Vid behov kommer detta att efterfrågas.*

Krav 4.1.2 Gränsvärdet för krom i svart och marinblå ull (1)

Kommentar: *Följer ETAD:s rekommendationer och gör inga undantag.*

Krav 4.1.3 Önskemål om internationellt gångbara klassificeringar (1)

Önskemål om gränsvärden för formaldehyd, azofärger, dispersionsfärger, pH (1)

Krav 5.2 Varpklister borde förbjudas, då det bidrar till produktion av lägre kvalitéer och billiga varor som genererar ”slit släng” mentaliteter i konsumentledet. (1)

Kommentar: *Varpklister bidrar att varptrådarna håller bättre i vävmaskinen. Varpklister tillåts, men måste uppfylla ställda krav.*

Krav 5.8.8: Ställ krav på kemikalier som användes på transfertryckpappret. Krav på vart pappret tar vägen bör också ställas. (1)

Kommentar: *Ställer enbart krav på att tryckpastorna för transfertryck måste vara vattenbaserade. I denna version ställs inga krav på bärarmaterialet.*

Krav på digitaltryck? (1)

Krav på reaktiv- och dispersionstryck? (1)

Krav 5.9 Förbjud formalin. (1)

Krav 5.9.1 Kommer det fram en beredning som är ”miljövänlig”, så borde den vara tillåten. (1)

Kommentar: *Eftersom flamskydd är lagkrav i vissa länder, tillåts flamskydd i dessa fall så länge kemikalierna uppfyller ställda krav.*

Avsnitt 8. Har GOTS offentliga listor för godkända ingredienser? I så fall så borde även Naturskyddsföreningen kunna ha det. (1)

Kommentar: Ingen av GOTS-certifierarna har offentliggjort sina respektive listor över godkända kemikalier. Alla hörda företag är efter remiss 1 positiva till att godkända ingredienser offentliggörs. Vi avvaktar dock med detta och innan det blir aktuellt, kommer en ny fråga om detta ställas till licenstagarna och företag som visat intresse av att märka sina produkter.

Krav 9.3 Ett gränsvärde på 50 ppm nonylfenoletoxylater i färdig textil blir svårt att uppnå. (1)

Kommentar: Nonylfenoletoxylat är förbjudet att använda.

Krav 9.4 Öko-tex brukar bara ange gränsvärden, dom är inte öppna med testmetod. (1)

Kommentar: Gäller pesticider i slutprodukt. Vi har inget krav på slutprodukten. Däremot ställer vi krav på de ämnen som används på produkten.

Uppmana till hög fixeringsgrad för färger. (1)

10 grundfärger är för lite. (1)

Kommentar: 10 färger/kemikalier ingår i ansökningsavgiften. För en varje ny grupp om 5 färger/kemikalier till kommer en avgift på 2 500 SEK.

Fråga om att kunna licensiera accessoarer. (1)

Kommentar: Ingående material som en knapp, dragkedja etc. kan bli godkänt för att användas för Bra Miljöval. Ingående material som ingår i licensierade produkter blir med automatik godkända för att användas i nya licenser.

Förvirring vad som räknas som artikelnummer. (1)

Kommentar: Hur artikelnummer/artikelnamn används skiljer sig mellan företag. Hur detta ska uttryckas i ansökan kan diskuteras, men viss ledning ges i ansökningshandlingen. Det skall vara tydligt för konsumenterna vad som har licens.

Några företag vill inte ha loggan för Bra Miljöval på produkterna. (1)

Kommentar: Krav på hangtag eller etikett som visar att produkten är märkt med Bra Miljöval kvarstår. Detta är viktigt för att sprida kännedom om märkningen. Flera företag tycker att det är självklart att ha med loggan på produkten.

Annat material, ej fibrer

Underredsmaterial i mattor är sällan ren kautschuck. Ändra krav 2.15. (1)

Kommentar: Finns möjlighet att blanda in upp till 25 g/m² annan typ av polymer som uppfyller kraven i kriterierna.

Krav 2.16.1 Efterfrågar gränsvärden för nickel i knappar. (1)

Krav på beläggningar bör finnas. (1)

Processer

Krav 6.1.2 Fråga om hur vattenreningskrav för blandade avlopp hanteras i kommunala reningsverk. (1)

Kommentar: *Krav finns med på blandade avlopp.*

Krav 6.1.6 Fråga om hur krav på fosforrening hanteras. (1)

Kommentar: *Kravet har specificerats och gäller OECD-länder.*

Förpackningsmaterial och etiketter

Krav 9.5.1 Krav på kartong- och pappersmaterial? (1)

Kommentar: *Ställer krav på produktens förpackning samt etiketter. Återvunnet material får användas utan krav, andra material får inte innehålla förbjudna ämnen enligt 5.1.1 i kriteriedokumentet. Detta är en lättnad av kravet efter att kriterierna trädde i kraft 120401.*

Fråga om inte alla produkter har krav på att vara märkta till kund? (2)

Kommentar: *Till konsument ska produkten vara märkt, men vi accepterar att en flerförpackning från ett företag till ett annat är märkt, istället för den enskilda produkten.*

Övrigt

Krav 9.1.2 och 9.2.1 Kommentarer att produkten ska hålla god kvalitet enligt vad som är vedertagen standard för god kvalitet för produkttypen ifråga. (1)

Kommentar: *De kravnivåer som utlovas av licenstagaren ska motsvara vedertagen standard för produktgruppen i fråga. Det är licenstagarens ansvar att uppfylla de utlovade kravnivåerna.*

Avsnitt 9. Krav på etikettens tvättbeständighet bör tas med. (1)

Krav 10.2.1 Tvätterier har ingen tvättmärkning. Räcker det med att hänvisa till ställda krav. (2)

Kommentar: *Ingen märkning krävs på denna typ av textilier (industritvättade).*

Krav 9.2.1 Fråga angående information om funktionsegenskaper. (1)

Kommentar: *Företagen ska skicka in testresultat.*

Krav 10 Fråga om transportföretag ska vara ISO 14000-certifierade/transporter märkta med Bra Miljöval. (1)

Kommentar: *Kraven angående transporter har förändrats. Inga krav finns enligt frågeställningen.*

Krav 10:1. För högt ställda krav på etiska krav. Inte ens de multinationella företagen klarar detta. (1)

Kommentar: *Omfattningen av vad som ska redovisas har minskats. Punkterna rörande de etiska kraven som ska uppfyllas kvarstår.*

Krav 10.2.3 gällande max 15 % flygkraft kan ej uppnås på utgående leveranser. (1)

Kommentar: *Kravet har tagits bort, men licenstagaren ska ha en transportpolicy och minst ett av miljömålen ska visa på en ständig förbättring för att minska miljöpåverkan från sina godstransporter och tjänsteresor.*

Krav 10.2.6 Kravet på antal miljöbilar borde vara högre. (1)

Kommentar: *Kravet på miljöbilar som kunde väljas som ett av flera alternativ är borttaget, istället är gäller kravet på transportpolicy och miljömål i anslutning till detta.*

Krav 10.2.14: Vilka företag är godkända för Bra Miljöval? Lägg in hänvisning i kriterierna (gäller godstransporter). (1)

Kommentar: *Kravet rörande godstransporter märkta med Bra Miljöval och som kunde väljas som ett av flera alternativ är borttaget.*

Förslag att förkortningar ska vara beskrivna i texten. (2)

Alla definitioner etc. behöver finnas i en bilaga även om en upprepning sker i den löpande texten. (2)

Kommentar: *Det finns en lista med förkortningar i slutet av kriteriedokumentet.*

Positiv kommentar om att GOTS-intyg godtas. (2)

Förslag att standardmetod för ”konditionerat tillstånd” läggs till. (2)

Förslag att vi inte ska använda ordet ”återvunnen” textil (ref. avfallshierarkin). Återbrukad /använd är bättre.

Kommentar: *Skriver återanvänt istället för återvunnet för second hand och re-design.*

Fråga om päls kan ingå.

Kommentar: *Ja, som ingående material och ska då uppfylla ställda krav. Produkten skall huvudsakligen bestå av textil.*